

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Șaguna
 APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
 Asociațiunea pentru literatura română și
 cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 4804/1941 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Eu sunt învierea și viața; celce crede întru mine de va și muri, viu va fi”. Ev. Ioan 11, 25.

Cu inimă caldă și plină de iubire părintească, bucuros de sosirea luminatului praznic al Invierii Domnului, vă zic tuturor: *Hristos a înviat!*

Bucuria de ziua Invierii nu lăsam să ne-o răpească sau să ne-o întunece măcar nimic pe lumea aceasta. Pentru că solia Invierii covârșește prin mărima și însemnătatea ei orice îngrijorare, orice suferință și orice primejdie ar putea să ne apese inimile. Ea ne înfățișează pe Domnul și Mântuitorul nostru mai puternic decât moartea și mormântul. Ea ne deschide zările sufletului până în veșnicie și lasă să se coboare de acolo o lumină călăuzitoare și întăritoare peste truda și ținta vieții noastre pe acest pământ. Ea ne arată că lumea aceasta așa cum o vrea Dumnezeu, nu are să fie o lume a întunecului, a morții și a robiei, ci o lume a luminei, a vieții și a libertății.

Să ne lăsam dar, iubii mei, pătrunși în sufletele noastre de lumina pe care o aduce învierea Domnului dela Răsărit și până la Apus peste toată firea și cu toate că suntem impresurați la vedere de războaie și de multe greutăți, din praznicul Invierii să culegem siguranța că moartea și întunecul nu mai au puterea, ci a învins viața și lumina. Domnul nostru Iisus Hristos precum a putut învinge moartea prin trupul său, așa o va putea învinge în oricine crede în El cu tărie.

Cine se alipește strâns de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cine e întărit în credința că El a înviat, că El stăpânește toate și că El vrea ca biruința să fie nu a morții, ci a vieții și a luminei și în lumea aceasta pe care a venit să o mântuiască, acela nu se sperie nici în valvătaia încăerărilor și măcelurilor de astăzi. Acela rămâne neclătinat în pacea sufletului și bine întemeiat în făgăduința Domnului: „Tot celce viază și crede întru mine, nu va muri în veac” (Ioan 11, 26).

Iar cine și-a legat viața de Domnul, prin credință și nădejde,

ne mai fiind rob morții, nu mai e rob nici păcatelor și nici lumii acesteia. Acela are puterea de-a birui orice păcat care se face din prea mare alipire la bunurile lumii acesteia, din robia față de poftele trupului și față de patimile aprinse în noi de cel viclean. Puterea ce i-o dă credința în Mântuitorul și darul Duhului Sfânt îl fac liber de toate ale lumii și ale păcatului. Tatăl ceresc așa ne vrea — liberi. El nu vrea să fim niște bieți robi ținuți în lanțurile păcatului și ale celui rău, tremurând pentru nevredniciile noastre, ci ne vrea oameni tari, cari ne-am câștigat libertatea prin statornicia și bărbăția noastră și prin ajutorul ceresc și cari stăm în fața Sa nu ca niște robi, ci ca niște fii. Câtă cinste ne face Tatăl ceresc dacă vrea să fim nu robi ci fii ai Lui! Dar oare cum va vrea Dumnezeu să primească ca fii ai Săi niște biete ființe nevrednice cari se împacă să fie slugi păcatului? Să vă purtați deci așa, ca să se potrivească și la Voi cuvintele sfântului Apostol Pavel: „Că nu ați luat duhul robiei spre temere, ci ați luat duhul primirii de fii, întru carele strigăm: Avva, Părinte” (Rom. 8, 15).

Libertatea adevărată precum vedeți, iubii mei fii sufletești, se câștigă prin credința în Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos și prin iubirea către El mai presus de toate. Nu vreau să spun că această libertate trebuie să vă facă să nu vă mai interesați de nimic din câte sunt în lumea în care trăiți. Nu. Ci să vă purtați ca stăpâni, nu ca niște robi ai lucrurilor acestei lumi; ca oameni a căror viață și fericire nu atarnă de ele, ca oameni cari umblați să ajutați pe semenii Voștri și nu să le atrageți toate spre împlinirea poftelor Voastre. Sunteți liberi față de ale lumii când căutați să le supuneți toate lui Dumnezeu și să le folosiți pentru mântuirea sufletului, nu pentru peirea lui.

Dorul acesta de libertate întru Domnul e tot ce poate fi mai drag

lui Dumnezeu. E podoaba sufletului mântuit. În dorul acesta trebuie să cuprindeți însă și libertatea nației din care facem parte. Un popor căzut în robia altora, nu mai e stăpân pe ale sale, pe timpul său, pe brațele sale, pe mărturisirea credințelor și a gândurilor sale. Sufletul lui nu poate înflori cu toate puterile și virtuțile ce le-a așezat Dumnezeu ca o sămânță în el. Dacă Dumnezeu vrea să fie toți oamenii liberi în fața lui, de ce s'ar ținea unele popoare mai mărețe ca altele, vrând să ia libertatea altora, constătătoare din milioane de oameni?

Să ținem, dragii mei, trează în piepturile noastre de Români iubirea de libertate, căci fără ea nici oamenii singuratici nici popoarele nu mai trăesc viața adevărată de om, ci sunt coborâte la o umbră de viață. Un popor care nu are în inima lui veșnic aprins dorul de libertate nu se bucură de nici o cinste nici în fața lui Dumnezeu, nici înaintea altor nații. Un asemenea popor e osândit să fie slugă altora. Mai presus de orice un neam de oameni biruește prin înflăcărea cu care ține la libertatea lui. Când această libertate este în primejdie sau chiar răpită unei bune părți din națiune, cum este acum cazul neamului nostru, încordarea pentru recăștigarea și asigurarea ei trebuie să se ridice mai presus de orice alte gânduri. Toți fiii neamului trebuie să-și dea mâna pentru a mântui împreună bunul comun care este libertatea nației, care ne este tot pe atât de trebuincioasă ca aierul pe care-l înghițim.

Și pentru că libertatea este un bun atât de înalt, atât de prețuit, Dumnezeu a și pus rânduiala ca ea să fie cucerită și păstrată numai cu cele mai mari osteneți și jertfe. Cu cât un lucru e mai de preț, cu atât trebuie plătit mai scump. Câte osteneți nu se cer pentru libertatea de păcate? N'a trebuit oare ca însuși Fiul lui Dumnezeu să moară pe cruce ca să ne scape de robia celui rău?

Libertatea națională cere și ea mari jertfe și vrednicii. Un popor care nu e în stare să le dea, nu merită să fie liber și nu va fi. Și în viața popoarelor are valoare cuvântul evangheliei: „Cine vrea să-și scape sufletul său (viața), pierde-l va pe el” (Mat. 16, 25). Nu este altă dovadă mai grăitoare despre puterea de viață, despre iubirea de libertate, despre credința către pa-

trie și neam, de cât aceea pe care o dai jertfindu-te pentru ea.

Poporul nostru, iubii mei, a dovedit că e în stare să aducă jertfe uriașe pentru libertatea sa. Câți strămoși, părinți și frați de-ai noștri n'au murit pentru dobândirea ei! Horia a fost tras pe roată și unii din tabăra sa și-au vărsat sângele pentru ea. Avram Iancu a suferit de se rupea inima întregului neam, după ce a luptat vitejește cu moșii săi la 1848. Iar în războiul trecut au murit opt sute de mii de frați ai noștri pentru eliberarea și strângerea între aceleași hotare a neamului nostru.

Vom fi noi mai slabi ca ei? Ne vom lăsa mai de rușine?

Știu că aceasta nu se va întâmpla. Sufletul neamului meu e stăpânit și azi numai de acest gând, de această iubire a libertății și e gata oricând să aducă și mai multe jertfe pentru ea.

Iar Dumnezeu care n'a lăsat neamurile pe acest pământ să se vestejească în temnița robiei, ci să preamărească libere înțelepciunea și bunătatea Sa, ne va ajuta să ne vedem înfăptuit marele nostru gând. Cel ce a călcat cu moartea pe moarte și este învierea și viața lumii, să ne dăruiască puterea pentru a-I sluji cu credință, de a ne închina cu nădejde scopurilor mari pentru cari a venit să scape pe oameni din robie și să-i aducă la libertatea fiilor buni ai Părintelui ceresc. Ne plecăm genunchii înaintea Crucii Sale izbăvitoare și trecând dela Vinerea Patimilor credem, credem tare și neșovăitor în luminata Sa Inviere cea de-a treia zi.

Hristos a înviat!

Cu aceste gânduri și sâmbete venind cu sufletul meu la Voi, iubii mei fii duhovnicești, vă urez ca aceste sfinte sărbători să le prăznuiți cu bucurie sfântă, cu încredere în viitorul Țării și al Neamului, cu nădejde tare în purtarea de grije a lui Dumnezeu, cu ascultare către autorități, cu iubire de frate unii către alții și luminându-Vă cu prăznuirea, să Vă învredniciți a le ajunge cu toții întru mulți ani.

Impărtășindu-Vă arhierasca Noastră binecuvântare, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Invierii Domnului din anul 1941

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **NICOLAE**
 Arhiepiscop și Mitropolit

Jubirea învinge moartea

Iubirea desăvârșită este aceea care e în stare să meargă până la moarte și să treacă prin ea pentru cei iubiți. Astfel iubirea adevărată este bărbăție, este eroism și nu simplă moliciune și petrecere în stări de satisfacție egoistă. Iar eroismul din iubire este mult superior oricărui alt fel de eroism, cum ar fi de pildă cel din dorința de slavă deșartă, din disperare sau din alte motive.

Iubirea care merge până la a se lăsa răstignită pe cruce este ceea ce dă jertfii noblețea supremă, sublimul.

Invățătura dogmatică a Bisericii ne spune că Fiul lui Dumnezeu s'a intrupat și a murit pe cruce pentru a satisface rânduiala dreptății și mînat de iubirea divină pentru om. În cadrul acestei scheme a dogmei, se cuprinde însă atîta adîncime și bogăție de sensuri, încît nu poate fi epuizată de nici o viziune și de nici o descriere omenească și nici de toate la un loc.

Explicația dogmatică a acestor minunate fapte divine din mijlocul istoriei omenești nu se mistuește prin unul sau două-trei motive, pe cari mintea noastră e în stare să le domine deplin cu înțelegerea. Cine poate înțelege deplin sfatul lui Dumnezeu? Trebuie să stea la baza intrupării și jertfii Domnului o constelație plenară de motive de toate nuanțele și adîncimile, deși mintea noastră simplificatoare e silită să le încadreze în cei doi termeni extrem de generali, drepte și iubire.

Stăruind, cu ajutorul lui Dumnezeu, asupra unuia sau altuia din acești termeni s'ar putea să se găsească numai în el atîta bogăție de motivație a faptelor mîntuitoare ale Domnului, încît să ni se pară că ar ajunge singur să le explice. Aceasta însă nu constituie în nici un caz un indicu că nu-și are și celalalt termen însemnătatea sa în motivația intrupării și jertfii de pe Golgota.

În acest articol voesc să insist puțin în special asupra iubirii ca motiv și ca explicație a jertfii și iubirii cari au ridicat frămîntarea omenească la gradul și la sensul de istorie.

Pentru care motiv (pentru care motiv încă?) s'a săvârșit marea durere de pe dealul Căpățîni, ce simbolizează culmea încăpățînării omenești în rău? Iată ce ne mai spune în această privință, spre o plăcută mulțumire și edificare a sufletului, o privire mai atentă în ființa iubirii. Iubirea desăvârșită trebuie să meargă până la moarte și cine are o iubire atît de desăvârșită față de oameni, ca Dumnezeu? Iubirea n'ajunge să fie declarată; ea trebuie arătată, se cere arătată. Dumnezeu s'a supt pe cruce, nu numai ca să ne asigure că de mult ne iubește — și acesta e mare lucru cînd îl știm sigur — ci și pentru că prin sine iubirea Lui tindea să facă maximum pentru noi. Desigur aceasta nu îl supune pe Dumnezeu unei necesități, căci iubirea e totuși act de voință. Iubirea în gradul suprem este aceea care persistă chiar cînd ființa iubită o hulește, o urăște și în ura ei o duce la cruce. Cel ce iubește desăvârșit, moare iubind chiar pe cel ce-l omoară. Moartea, în asemenea caz, nu e numai o manifestare a grozavei decăderi morale în care se află omul, ci și ultima dovadă care vine să se ofere iubirii pentru a-și arăta infinitatea ei, imposibilitatea de-a fi supusă prin ceva. Nesfârșirea iubirii cînd se întâlnește cu păcatul omenească, sau îl disolvă sau e dusă la moarte. Tertium non datur. Dar poate că e necesar să se întîmple și ultima latură a alterativei pentru a-și arăta

iubirea incredibilă ei măreție și rezistență. Triumful iubirii se arată par'că mai mult prin moarte. Cînd învinge fără să fie dusă la moarte nu ni se arată încă toată puterea ei. Iubirea care a trebuit să suporte moartea și a vădit mai mult biruința, decît cea care n'a avut ocazie să meargă până acolo. Infinitatea iubirii, infinitatea puterii ei, se arată în moarte, căci aci cel ce iubește riscă sau jertfește totul și arată că dacă ar avea nu o viață, ci nenumărate pe toate le-ar jertfi pentru ființa iubită.

Dar iubirea este unitatea de măsură pentru viață. Cu cît iubirea e mai mare, cu atît viața e mai adîncă, mai multă. Iubirea pornește totdeauna din surplus de viață; iar nepăsarea ei față de moarte este însăși conștiința suveranității vieții față de moarte. E un mare lucru pentru viață să nu se simtă umilită, copleșită, înfricată de moarte. Atitudinea aceasta de superbă sfidare a morții nu se poate explica decît printr'o abundență concentrare de viață în acest punct, printr'o covârșitoare siguranță a neînsemnătății morții în fața vieții. Biruința asupra morții se obține nu prin fuga de ea, ci prin revărsarea vieții peste ea.

Cine nu se simte mai fericit, cu mai multă bucurie de viață, iubind? Și cine n'a experiat vestejirea dorului de-a fi și de-a activa, cînd nu are iubire față de nimeni? Interesul față de alții întrefine gustul de a trăi în noi, împreună cu interesul ce ni-l poartă alții nouă. Prin iubire trăim și ne mișcăm și suntem. Deficiența de iubire roade zi de zi la temelie viața noastră. Dacă am avea iubire desăvârșită unii față de alții, n'am mai muri. Am trăi veșnic; și nu ne-am plictisi.

Iubirea lui Iisus Hristos s'a urcat pe cruce din pricina desăvârșirii ei. Dar aceeaș desăvârșire, fiind suprema concentrare de viață, biruește asupra morții și altfel decît prin simpla sfidare a ei. Biruește răsbind dincolo de moarte la o nouă viață. Jertfa supremei nobleți, fiind manifestarea cea mai deplină a iubirii nesfârșite, este prin însuși acest fapt o biruință sigură a vieții asupra morții. Mormântul acceptat din iubire este semnul supremei încordări a vieții și izvorul înălțării ei desăvârșite. Prin moarte se calcă într'adevăr asupra morții. Prin moarte biruește viața.

Iubirea, prin urmare, face legătura între moarte și înviere. La înviere duce numai jertfa adevărată, pentru că numai moartea din iubire desăvârșită este jertfa adevărată.

Calitatea acestei jertfe adevărate n'a avut-o decît Iisus Hristos, pentru că numai El s'a lăsat ucis de cei pe cari i-a iubit, iubindu-i, iertându-i și lăsându-le deschisă calea mîntuirii chiar săvârșind ei această faptă. De aceea numai El a înviat. Desigur ca să fi putut iubi astfel, ca să fi putut aduce o astfel de jertfă, trebuia să fie Dumnezeu. Iubirea desăvârșită este una cu Dumnezeu.

Dar iubirea lui, desfășurată în toată plinătatea ei în văzul lumii, pe Golgota, este singurul mijloc și pentru mîntuirea oamenilor de păcat. Iubirea supremă nu e numai singura putere care răsbește prin moarte, ci și cea care deschide zăvoarele sufletului nostru încuiat în vraja răului. Unde iubirea nu poate face nimic, nu există altă putere care să mai poată ajuta. «Tot răul se săvârșește prin închiderea eului în fața lui tu, în singurătatea sa. Iar cine vrea să iasă din această singularizare cu adevărat pentru a intra în relație cu tu, cu Dumnezeu și cu omul, nu o poate

face altfel decît prin iubire» (F. Ebner, Wort und Liebe, p. 276). Este însă o iubire care nu poate izvorî dela noi, ci numai dela Dumnezeu ne poate veni, ca dar. Prin moartea pe cruce, iubirea divină s'a apropiat cu toată intensitatea ei de noi. Jertfa aceasta s'a săvârșit în cercul societății omenești, pentru oameni. Pe muntele încăpățînării omenești s'a coborât duioasă, caldă, suferind orice, iubirea dumnezească, pentru a-l disolva. Invingînd moartea, iubirea divină învinge și păcatul în cei ce vreau să-și deschidă sufletul în fața lui Iisus Hristos și însuși această revărsare a iubirii Lui în om, fiind suprema intensificare de viață, învinge și moartea din el.

Iubirea lui Iisus concentrîndu se întregă în favorul nostru, în interesul nostru prin intrupare și prin moarte, rămîne aproape de noi, așa cum iubirea și grijea noastră rămîne, analogic, în jurul celui pentru care am făcut mari jertfe și am depus mari osteneți spre a-l scăpa, ajuta și ridica.

Ea ne solicită în toată clipa vieții pămîntești să ne deschidem inima, să ieșim din învîrtoșarea egoismului și să răspundem lui Iisus prin iubire. Ea stăruie la ușa sufletului, nevăzut, dar ușor de simțit, așa cum stăruie uneori câte o ființă omenească superioară care prin îndelungă răbdare, suferind orice ofensă din partea noastră, ne iartă toate, ne prețuește, ne încurajează, ne înțelege, știind că doar în felul acesta ne poate face mai buni și în nici un caz prin loviri mîndre ale sensibilității noastre, devenită excesivă prin păcat.

Scoaterea sufletului din izolare prin iubirea lui Hristos și așezarea lui în comuniune cu Dumnezeu și cu semenii, este una cu scoaterea lui la lumină. Omul împletecit în labirintul lui de planuri de dușmănie împotriva altora, omul incapabil de comuniune adevărată, este întunecat în lăuntru și pe fața lui. Poporul spune just de un om pretinos, nedușmănos, fără gânduri ascunse, că e om cu sufletul și cu fața deschisă. E o lumină în el și pe fața lui care se comunică și altora. Un suflet sincer și deplin deschis nu poate avea însă omul decît întru Hristos, atîrnînd prin credință cu ființa lui întregă de Dumnezeu cel devenit om. Numai atunci e în el o iubire care rezistă atîtor piedeci pe cari i le ridică intrigile și învîrtoșările omenești. Și cînd se poartă între oameni cu o astfel de iubire, sufletul și fața lui nu mai sunt numai «deschise», ci luminate dinăuntru de irizările calde ale bunătății și ale unei prezențe de dincolo de fire în conștiința lui. Cine intră în raport cu tu, cu Dumnezeu și cu omul adecă, prin iubire «acela vine la lumină» (Autorul și locul citat), precum vine la viață. Iubirea, lumina și viața — împreună cu adevărul — sunt una.

În acest sens sunt Paștile sărbătoare luminii: pentru că ele serbează triumful iubirii.

Și numai dacă ne vom umplea și noi de iubirea care nu alege și nu se tulbură de nimic, ne vom umplea și de lumină. Altfel totul ne rămîne exterior. Vom auzi vorbindu-se de lumina Inverii, dar nu vom simți nimic, întocmai ca un orb căruia i se vorbește de lumina zilei. Numai de vom fi intrat cu adevărat prin împărțire cu Trupul Domnului, în comuniune de iubire cu El și cu semenii, vor fi Paștile și pentru fiecare din noi o biruință a iubirii, a luminii și a vieții.

De ce ne îndeamnă doar cîntările bisericesti: «Să ne luminăm cu serbarea și unii pe alții să îmbrățișăm; să zicem fraților și celorce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru înviere». Nu există lumina, fără îmbrățișare.

D. STĂNILOAE

Urări pline de înțeles

Noul ziar sibian *Țara publică*, în n-rul său din 14 I. c., sub titlul *Sus să avem inimile!* următoarele:

Un ziar nou, fie că apare la Sibiu, fie oriunde în cuprinsul românesc, nu poate propovădui altceva decît învierea nădejților și concentrarea tuturor energilor neamului spre înfăptuirea marilor și fundamentalelor noastre aspirațiuni naționale. Nimic nu trebuie să ne abată din drumul acesta, fie apăsarea vremurilor cât de grea și tălăzuirea stihțiilor cât de cutremurătoare. Un neam trăește și biruește toate prin concentrarea desăvârșită și tenace într'o singură credință.

Orice desbinare din motive neesențiale trebuie să înceteze. Strânși într'un singur bloc, pus la dispoziția Statului și a conducerii lui, să urcăm în disciplină, iubire frățească și seriozitate treptele spre cea înălțime de lumină care să ne readucă prestigiul slăbit în afară și forța necesară prin care să ne impunem voința națională.

Urez «Țării» să contribuie în măsură cât mai însemnată la înfăptuirea idealurilor noastre. Dumnezeu să coboare asupra ei tot ajutorul Său, pentru a fi o vestitoare și pregătitoare a Țării noastre întregi și rotunde.

NICOLAE,
Mitropolitul Ardealului

Gazeta Transilvaniei din Dumineca Florilor 1941, sub titlul Urare vestește următoarele:

Acum, cînd «Gazeta Transilvaniei» începe o nouă etapă pe vechiul ei drum, o etapă care se aseamănă, prin împrejurările grele în care se află din nou neamul nostru, cu cele din trecut, — îi urez să poarte curajos steagul aspirațiilor noastre spre ținta deplinei și definitivei lor înfăptuiri. Ii va fi ușor să meargă neabătută pe drumul cel drept, căci în jurul ei, în Brașovul glorioaselor tradiții de luptă și de nădejde românească, va adulmea svoul de porunci și de îndemnuri al vechilor protopopi, iubitori de carte și apărători de lege românească, și ecoul dărzelor încordări naționale ale vajnicului românism brașovean.

Brașovul a fost totdeauna orașul indisolubilei unități și neîncetelor întălniri între Români de dincoace de Carpați și cei de dincolo, înfăptuind în mic de mult unirea noastră cea mare, ca cea mai firească dintre legile existenței noastre naționale.

«Gazeta Transilvaniei» nu va avea decît să-și plece urechea sufletului la acest pămînt al tradițiilor brașovene, scumpe întregului neam românesc, și va desprinde întregul ei program de viitor.

De va sta în intim acord cu tot ce se desprinde din vechiul, mîndrul și intransigentul suflet al Brașovului, evitînd, chiar mai mult decît s'a făcut aceasta în trecutul «Gazetei», tot ce nu stă în concordanță cu credințele și convingerile lui adînci și de totdeauna, va avea nu numai binecuvîntarea generațiilor luptătoare ale trecutului, ci și pe cea a lui Dumnezeu revărsată prin sfînta noastră Biserică strămoșească.

Dumnezeu să toarne duh și putere de viață făcătoare în slova ei viitoare. Sibiu, la Sărbătoarea Bunevestiri 1941.

NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Pelerinaj de obște

Dincolo de culmea biruitoarei Invieri, un obicei local — astăzi devenit datină și poruncă — oferă clerului și poporului din Arhiepiscopia noastră prilej rar de binecuvântată rugă obștească, de ridicare a cugețului «la munți», în preajma vetrei mânăstirești de la Sâmbăta de sus.

Praznicul din săptămâna luminată, rugăciunile cari se înalță de sârg la cumpăna apelor Isvorului Tămăduirii, sunt mărturia cutremurătoare a alergării noastre tradiționale spre singurul reazim nestruciat pe care l-a avut neamul nostru dealungul sbuciumatului său trecut: Dumnezeu din cer. Numai la El am găsit scăpare din nevoi, numai Duhul Lui ne-a luminat nădejile de mai bine, numai prezența reconfortantă a harului Său ne-a încălzit inimile și ne-a oțelit puterile ca să răsbatem prin negurile păcatelor și viforul veacurilor la luminișul isbăvirilor românești.

Vremurile cumplite pe cari le străbate acum toată lumea, cu noi au fost din cale-afară de vitrege. Hotarele noastre, hotarele sfinte și largi cât zarea pământului locuit de Români, au fost sfâșiate, mutate de la locul lor, strâmtate. Peste patru milioane de frați de-ai noștri au fost smulși cu silnicie din trupul rotund al Țării abia ajunsă la limanul mântuirii naționale. Primejdii din afară, din lăuntru temeri și din măruntaiele pământului prăpădul cutremurelor pustiitoare, iată bilanțul năpăstuirilor cari au umplut de jale toate inimile și toți ochii de lacrimi.

De-acum e anul și până la apropiata noastră întâlnire sub streășina odihnitoare a ctitoriei brâncovenești de la Sâmbăta de sus, e exact drumul de la împlinita Țară a făgăduinții și până la porțile robiei. Într'un răstimp uluitor de scurt, toate-toate s'au schimbat în oropsita noastră Țară.

Numai credința noastră în *Dumnezeul dreptății* a rămas aceeaș, dărză și neclintită ca cremenea Carpaților.

Să urmăm îndemnul ei. Să se urnească toate satele, cu preoți și prapori în frunte, pe drumul care duce la fântâna cu apă vie a nădejilor românești. Să fie alergarea noastră la Iordanul plaiurilor ardelenesti prilej de obștească pocăință și de invocare smerită a ajutorului dumnezeesc.

Fiecare parohie să-și desemneze din vreme «efectivele» cu cari urmează să participe la pelerinajul din anul acesta. Și dacă numărul celor cari se îmbie de bună voie să-și rupă o zi de răgaz pentru Domnul n'ar fi destul de impunător, preotul locului va desemna el însuși pe cei ce au să-l însoțească și va stăruia din răspuneri să-i convingă să facă întocmai.

Pe toți aceștia — bărbați, femei, copii — îi va supune din vreme unei severe pregătiri sufletești. Le va vorbi cuceritor despre binecuvântatele osteneți ale drumului la mânăstire, le va arăta în culori cât mai vii semnificația pelerinajului din acest an al lacrimilor de căință, îi va spovedi ori îi va pregăti pentru mărturisire și împărtașanie la Mânăstire. Praporii bisericicii și ai grupărilor religioase din parohie — «Oastea Domnului», Reuniunile de femei «Sf. Maria», Societățile pentru tineret «Sf. Gheorghe» — ca și membrii acestora, să fie gata de drum. Bine ar fi să se facă acelaș lucru și cu copiii de școală și să se depună stăruințe pentru a-i convinge pe învățători să-i însoțească.

Deplasarea va fi organizată până în cele mai mici amănunte. Fiecare pelerin trebuie să știe dinainte cu ce mijloc de transport se deplasează:

tren, autobus, căruță sau pe jos și va fi instruit să se prezinte din vreme la locul de plecare.

Numai în chipul acesta lucrurile vor merge și neted și demn.

Acum e anul, noroadele intrunite în poiana însoțită a Sâmbetei de sus s'au rugat Cerului să păzească Țara aceasta, România, de foamete, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea altor neamuri asupra noastră și de războiul cel dintre noi. De astă dată, genunchii noștri să se încovoie degrabă în fața ne-

cuprinsei puteri a Părintelui ceresc, cerșind de la El diregerea nedreptăților pe cari ni le-au pricinuit vrăjmașii și nepăsarea noastră.

Toate inimile încinse de văpaia așteptărilor ardelenesti să sârguiască smerite într'acolo. Pelerinajul din anul acesta — *pelerinaj obștesc* — va răcori arsurile pricinuite de proaspetele pătimiri românești, ne va înmulți puterile și ne va spori încrederea în ajutorul lui Dumnezeu și în refacerea unei alte Țări, întinsă ca o Dacie fericită.

Înțelegeți neamuri și vă plecați: după *Vinerea Patimilor* urmează totdeauna *Invierea!*

Dr. GRIGORIE T. MARCU

Descătușarea firii în slujba Paștilor

Deodată cu mântuirea omului, taina Intrupării Domnului cuprinde sub puterea vrajei sale și slobozirea firii, rămasă sub domnia răutății din clipa păcatului original. Pentru că nu ne trebuie o prea mare efortare de judecată spre a înțelege că între om și firea înconjurătoare se țese o corespondență tainică în așa măsură că traiul unuia se resimte în toată respirația celeilalte. E aici nu numai un anumit impresionism trăit subiectiv de fiecare din noi după puterea de înțelegere poetică a naturii, ci într'o măsură oarecare avem deaface cu o vrajă reală, exercitată reciproc. Inseinarea omului într'o dimineață însoțită sau posomorârea lui în clipele când plumbul norilor trimite picuri din lacrimile Cerului, se pare că nu sunt simple flori de impresie poetică momentană. Ca să nu mai vorbim de toată făptura necuvântătoare, în privirea căreia se traduce așa de fidel tot ascunzișul vesel sau trist al stăpânului. Iată de ce, din clipa când fără a fi greșit cu nimic Făcătorului, natura însăș a trebuit, prin chiar această corespondență plină de mister dintre om și fire, să se încovoie și ea sub greutatea păcatului care a pus stăpânire pe om. Deacum încolo prietenia strânsă dintre om și fire rămâne doar o amintire nostalgică a unei epoci de aur (Ovidiu), când toate se supuneau cu drag omului. Față de vremea paradisiacă, întrezărită deacum doar la scânteeri de răscruci ale conștiinței, omul ajunge să simtă în natură o împărțășie vrăjită de cel rău, de care doar jertfa a tot ce e mai bun îl poate scăpa. Față de viața de luminată înfrățire, când natura da omului de toate printr'o efortare care se chema mai curând plăcere decât muncă, viața omului și a firii ajunse sub păcat devin adevărate munciri (la reflexiv) și subțieri ontologice. Pentru că, judecând chiar numai omenește, noianul nesfârșit al boalelor și calamităților din lumea însuflețită și neînsuflețită, nu are, în parte, altă explicare decât răul moral sălășluit în adâncurile omului, de unde a inundat lumea. Iată de ce avea așa de multă dreptate sf. Apostol Pavel să spună că firea împreună pătimește cu omul și suspină, trăind aceleași dureri ale nașterii, până la vremea slobozirii din blestem (Ep. c. Romani VIII 20—22).

Slujbele sfinte, expresia cea mai plină a vieții celei noi trăite în continuă apropiere cu Domnul isbăvirilor, sunt unanime în a glăsuia că odată cu ridicarea omului se face și ridicarea întregii făpturi vii și moarte. Și cercetătorii apuseni se miră deo vreme încoace tot mai mult de bogăția nesfârșită de sens, care se desprinde din slujbele divine ale Bisericii orientale. Ele îți dau într'adevăr senzația coborârii Cerului pe pământ,

asa cum au văzut-o acum 1000 de ani emisarii sfântului Vladimir al Rusiei în biserica sfintei Sofii din Bizanț. Toată orânduirea liturgică de peste an a slujbelor ortodoxe vădesc acest adevăr. Noi o să poposim cu gândul doar la ciclul pascal.

Însăși Intrarea în Ierusalim prinde în slujbă atâta actualitate și realism încât întregă săptămâna mare stă sub imperiul sentimentului că Fiul Domnului de fapt a trecut pragul Ierusalimului sufletelor noastre, grăbindu-se să moară și să învieze deodată cu clipa sublimă din Nașterea Paștilor. N'am să uit niciodată impresionantul convoiu de copii în procesiuni, cu flori și clopoței în mână, pe care l-am văzut anul trecut (zeci de mii!) cântând pe străzile Belgradului imnul ieșirii înaintea Mântuitorului. Realismul acesta, care sfințește pământul pe care se așteaptă continuu să treacă pașii Mântuitorului și care prin păstrarea mâișoarelor obține sfințirea vitelor, a plantelor, stupilor și chiar alungarea furtunii, este general la toate popoarele ortodoxe, mai ales slave. Firea întregă începe să ia parte la marile evenimente ce urmează în săptămâna, mare. Intunecarea soarelui, cutremurul pământului și scularea morților din groapă în Vinerea Mare sunt proporțiile cosmice ale dramei care va aduce, alături de mântuirea omului, desrobirea firii. E și de așteptat din moment ce și ea acceptă oarecum să se jertfească pentru curățirea cea mare. Aduarea gunoaielor și arderea lor marchează acelaș simbolism ca și întoarcerea prin pocăință. Obiceiul frumos de pe satele noastre a nu lucra nimic în Vinerea seacă și de a merge fetele în pădure să culeagă ghirlande de verdeață cu carea să împodobescă altarul — socofit în acest timp mormântul Domnului și ce alt simbol s'ar putea găsi decât atârănarea pe altar și pe iconostas a pânzei curate și a verdeții de primăvară? — arată cât de minunat a înțeles poporul să aducă și natura la participare cu drama divină.

În acelaș timp, ecoul cântărilor sfinte repetă cu proporții cosmice toată suferința firii: „Spăimântatu-s'a cerul și soarele și-a ascuns razele sale, munții s'au cutremurat și pietrele s'au despicat, iar tu, Israele, nu te-ai rușinat” (Joi seara Evanghelia a IX-a). Iar mai departe, aproape la fiecare stihiră și Joi și Vineri „la stări” revine ideea: „toată făptura s'a schimbat de frică”. Dar apoi cât de înălțătoare și de extatice sunt clipele Vinerii celei mari și ale slujbei de Ingropare a Mântuitorului! După ce tristețea reținută a imnografului enumeră toate strigătele și bocetele Maicii pentru fiul Său amintind de durerea sfâșietoare a pierderii fiului, cântările continuă măreț: „Astăzi s'a spânzurat

pe lemn Cel ce a spânzurat pământul pe ape; cu cunună de Spini s'a încununat împăratul îngerilor; Cu porfiră mincinoasă s'a îmbrăcat Cel ce îmbracă cerul cu nori; Cu piroane s'a pironit Mirele Bisericii, cu sulița s'a impus Fiul Fecioarei”. E aici toată evocarea cosmică a suferinții celui mai pe sus de Cosmos ca și toată rădăcina din care va odrăsli un nou Cosmos, „un cer nou și un pământ nou”. E de observat însă că toată această suferință cântată în tot lungul Triodului și mai ales în săptămâna mare e stăpânită de nădejdea apropiatei Invieri, nădejde care-și capătă expresie în stihul atât de des repetat: „Scoală-te, Doamne, judecă pământul, căci tu împărăiești în veac!” Sau după minunata rânduială a Iacobitelor siriene, când, după ce se înconjoară Biserica de 3 ori cu luminări aprinse și se citește Evanghelia cu cele 10 fecioare și cu iminenta așteptare a Mirelui, e imposibil să nu vezi cum întreaga asistență așteaptă cu respirația reținută și cu bătaie de inimă sosirea într'adevăr a Fiului lui Dumnezeu (vezi Tyciak: Die Liturgie als Quelle östlicher Frömmigkeit, Freibg. i. Br., 937, p. 5 sy).

Duhul învierii plutește, dealtfel în toată rânduiala octoihului peste întregă slujba anului. Ea culminează însă în noaptea Paștilor. Dacă anumite credințe vorbesc așa de frumos de biruirea legilor firii cu ocazia Crăciunului, când ciobanii au putut duce în pumni jar să încălzească pe Pruncul din Vifleem și dacă în ziua zămislirii Lui (Bunavestire) nici o pasăre nu scoate ouă spre a cinsti clipa sfântă (S. Fl. Marian), în schimb luminoasa zi a Paștilor, luminoasă și prin focurile aprinse în fața Bisericii, dar și în sufletul tuturor celor ce se află înăuntru — afară de bolnavi — marchează culmea biruinelor harului asupra firii încătușate: cine se naște în acea zi va fi toată viața fericit, iar cine va muri atunci sau în răstimpul dela ziua Paștilor până la Ispas (sau până la Dumineca Tomii) se va duce direct în Raiu. Pentru că bucuria Invierii e așa de mare, încât, cum spune învățătura sf. Ioan gură de aur din ziua Paștilor și drepti și nedrepți și bogați și săraci, toți sunt primiți la părtașie cu Domnul din ospățul bucuriei dobândit cu scump sângele Său. Timpul, locul, oamenii, făpturile, toate se sfințesc și dănuiesc acum de bucurie. *Timpul*, căci de când s'a adus Aierul de pe altar, ca, însemn de omorire a omului vechi, tot poporul să treacă pe sub el, de atunci abia la miezul nopții Paștilor se mai trag clopotele ca o bucurie după ce-au tăcut 3 zile; *locul*, fiindcă „acum toate de lumină s'au umplut și cerul și pământul și cele dedesupt”; *oamenii*, fiindcă deacum trup nu mai înseamnă moarte ci părtașie la viața de veci; *făpturile* însuflețite și neînsuflețite, căci în zilele acestea de ouă roșii și de pască, toate oglinzind un cosmos încreștinat, nimic în afară de iad nu este să nu se bucure și să nu se sfințească.

Când cu o sfielnică luminare în mână îți croiești drum spre Biserica din Paștile copilăriei pline cu atâta tremur îngeresc și plinătate de cer pe pământ, te întrebi în zilele sălbătice ale patimilor înțeleștate de azi: cine va ridica piatra de pe mormântul care acopere neamurile să vadă coborârea mântuirii? Și clătînările văduhului și ale cutremurelor ce se cascade cu guri de Leviatan ca și cascade întregi de calamități ale firii pornită să infomezeze omenirea în două primăveri ce-așteptau învierea, toate acestea să nu fie efluvii de răutăți din sufletele oamenilor? Când sârmaneii puteri omenești îi scapă controlul peste deslănțuirea firii în-

Bucuria învierii

Bucuria învierii este suprema bucurie a vieții: nu există o bucurie mai mare, mai deplină decât aceasta. Este bucuria bucuriei noastre, revărsare din bucuria cea de peste veac a mântuirii. Căci — să recunoaștem — așa zisele bucurii ale vieții nu merită numele împletit din lumină și har al bucuriei. Ele au gust de deșertăciune, amărăciune de pleavă, isvorăsc desamăgiri neînțelese. Bucuriile obișnuite ale vieții sunt ca frunzele toamnei bătute de vântul nestatorniciei, îngălbenite înainte de vreme, fragile ca baloanele de săpun, umbrite de dureri, înnămolite în băltoaca pasiunilor terestre și trecătoare. Ele n'au nimic din farmecul și dulceața bucuriei care înalță, care luminează, care purifică, te face mai bun, mai înțelegător, mai plin de har și adevăr. Sunt bucurii efemere care se rostogolesc pe albia vremii ca valurile mărunte care se pierd în șopotitul anonim și cenușiu al vieții. Ele n'au nici o consistență, nici o putere: tulbură numai suprafața inimii, nu pătrund în adânc, nu răscolesc, nu înnoesc. Sunt ca un șir întreg de mirajuri așezate în pustiuul trăirii noastre, de care te bucuri când le vezi de departe, dar când ajungi acolo, rămâi desamăgit că nu strângi în suflet decât umbra deșertăciunii, amărăciunea neființii: nici isvor pentru potolirea setei, nici fructe pentru întărirea sufletului, nici umbră pentru odihna inimii. Umbra deșertăciunii și deșertăciunea unei umbre: acestea sunt bucuriile banale, obișnuite ale vieții. Pentru că ele sunt legate mai mult de trup, decât de suflet: doar dacă ating slab și superficial fața de dinafară a lui.

Bucuriile adevărate, cărora li se poate într'adevăr da numele de bucurii, sunt bucuriile spiritului, bucuriile lăuntrice, cari covârșesc sufletul, îl înalță, îl transfigurează, îl înnoește, îl face altfel decât sub zarea cenușie a vieții obișnuite. Bucuria lăuntrică este ca o primăvară spirituală, care-și deschide florile neprihănită sub raza de har a veșniciei. E o permanentă încântare, o neconținută desfătare, un sbor ușor spre zările Dumnezeirii, o luminată înfrățire cu ingerii și cu tot ce este bun și frumos, ca mărturie a frumuseții divine, în lume. Cine poate mărturisă în cuvinte bucuria ce-i inundă sufletul când privește în tăcerea înserării, înodăluită ca într-o lumină de basm, minunată armonie a naturii? Cine poate cuprinde în slove bucuria înălțată a iubirii desinteresate ce leagă în Hristos pe păstor de păstorii lui? Cercetați clipele acelea de bucurie adâncă, negrăită, răscolitoare care v'au umplut sufletul când, ca păstor, ați descoperit frumusețea divină a unui suflet pur, a unei inimii care trăiește numai pentru Dumnezeu, sau când ați primit mărturisirea, cu fapta și cu vorba, a unui suflet renăscut, îndreptat prin strădania iubirii noastre și vă veți da seama că așazisele bucurii ale lumii în fața bucuriilor spirituale sunt asemenea putregaiului ce strălucește în întunec față de lumina soarelui. Strălucirea putregaiului îți poate produce o plăcută surpriză și chiar impresie, dar nu te poate nici călăuzi, căci n'are lumină suficientă, nici încălzi, căci n'are putere; dar lumina

furiate de forțe demonice, numai tunetul cutremurător din slujba Patimilor nu mai poate mântui: „Scoală-te, Doamne, judecă pământul, căci tu împărățești în veci!“ Fiindcă este clar că răsvăritarea firii ce se mișcă din temelii prin cataclisme, cutremure și infometări este în deplină consonanță cu răbufnirile de patimi ce colcăie în adâncurile omenești. Căci până nu va înțelege lumea că trebuie să moară sie-și cum moare întreaga firea spre a renaște primăvara, până atunci nu vom putea spune: „Adevărat a înviat Hristos și cu El lumea“.

Dr. T. Bodogae

soarelui te învalăie de toate părțile ca un mediu de existență, îți luminează cărările, îți dă putere, te face să simți plinătatea vieții. Așa și bucuriile lumii: sunt curiozități cari, momentan, pot face bună impresie, dar nici nu-ți luminează căile vieții, nici nu-ți dau un plus de viață, nici nu cresc energiile trăirii. Sunt o vânturare zadarnică de pleavă aurită cu plăcerea deșertăciunii. Pe când bucuriile spiritului sunt lumina la răspântiile vieții, energiile de îndăjare pe cărările ce urcă spre cer, sprijin de luptă în viforitele păcatului, renaștere lăuntrică, fericitoare odihnire în sânurile de iubire și har ale Tatălui ceresc. Căutați bucuriile acestea, crescute ca o binecuvântare din dragostea lui Hristos, și pastorația nu va mai fi birocrosism sec, ritualism bigot, relațiune obișnuit-omenească, ci luminată revărsare de har care înflorind în inima preotului, înflorește deopotrivă și în grădina duhovnicească a parohiei.

Bucuria învierii: suprema bucurie a bucuriilor spirituale, bucuria care crește ca un lujer imaculat de crin sub cerul transfigurator al iubirii divine! Poate că gândul, gândul dorurilor noastre, ni-ar călători tresăltarea inimii spre noaptea de taină și lumină a sfințelor Paști, când toată firea se îmbracă par'că în nu știu ce grave și divine sensuri de dincolo de fire, când fiecare mugure de viață, fiecare deschidere de floare, fiecare legănare de vânt e o șoptită ingenuchiată la marginea mormântului din care a isvorât lumina. Bucuria aceasta a învierii, care cuprinde întreg universul într'un fel de transfigurare anticipativă, bucuria aceasta a învierii pe care o cântă în slăvile albastre ciripitul de paradiziace armonii al privighetorei, bucuria învierii care rostogolește puteri de lumină în sufletele noastre, încât simțim că și noi par'că înviem la o nouă viață, biruim moartea și cucerim nemurirea, împreună cu Hristos! Și totuși bucuria învierii nu este numai atât, nu este numai fiorul de mistică trăire în Hristos a învierii care cîntorește peste veac și în veac zările de negrăită frumusețe ale omenirii transfigurate de dincolo de istorie. Nu despre această bucurie vreau să grăiesc: ea a fost preamărită atât de mișcător în operele teologilor ruși cari au pus în inima ortodoxiei bucuria pascală a învierii. Și așa și este: ea e centrul invizibil în jurul căruia se organizează tot ceea ce este lumină și biruință în viața creștină, în trăirea ortodoxă. Dar bucuria învierii nu trebuie circumscrisă mărginită numai la noaptea de taină a învierii; ea nu trebuie gustată o singură dată pe an. Ea este o permanență, o realitate vie care umple toată viața, luminează toate clipele trăirii noastre în Hristos. Cel ce iubește pe Hristos, cel ce trăiește prin iubire în neconținută comuniune spirituală cu El, îl trăiește — spiritual — în preamărire, în bucuria învierii. Invierea nu este un fenomen ce s'a întâmplat odată, ce se reactualizează mistic în fiecare an odată, ci este o permanență a imprimăverii lăuntrice, a tinerității nevestefite, lumina neapasă a zilelor noastre crescute adesea sub un cer plumburiu și întunecos. Bucuria învierii e temelie vieții, energia ei desăvârșitoare, puterea ei luptătoare, țaria ei eliberatoare. Ea este semnul unei vieți noi în Iisus Hristos, viață care nu poate fi roasă de dintele vremii, nici nimicită de genurile morții. În acest sens, ca permanență a primăverii spirituale, a trăirii în Hristos și cu Hristos cel preaslăvit, mărturisește Sf. Ap. Pavel despre moarte și înviere: „Au nu știți că toți căși în Hristos Iisus ne-am botezat, într'u moarte lui ne-am botezat?... (ca) dupăcum Hristos a înviat din morți, tot așa și noi să umblăm într'u înnoirea vieții“... „Socotiți-vă (dar) că sunteți morți păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus, Domnul nostru“ (Rom. VI 3—4, 11). Răstignirea și învierea trebuie să fie toată viața noastră: răstig-

nirea trupului și a lumii, cu toate patimile și poftele ei, învierea duhului în Dumnezeu, prin care suntem cu adevărat vii, cuprinzând în inimi șuvoaiele de har ale Vieții Duhului lui Dumnezeu.

Bucuria învierii nu este o bucurie episodică: ea trebuie să copleșească toată viața. Fără ea, zilele sunt triste, clipele monotone, sufletele moarte, entuziasmele stinse, râvna jertfei depline absentă. Cine nu-și simte sufletul înaripat în iubirea lui Dumnezeu, cine nu trăiește bucuria învierii ca o permanență a vieții sale, cine nu vrea să fie viu în Iisus Hristos, acela este vânturat de deșertăciunea vieții obișnuite: un pai pe valurile lumii, nu o rază de lumină în bezna păcatului.

Cine nu simte că viața nimicurilor deșarte e egală cu moartea spiritului? Cine nu-și dă seama că viața omenească, viața pipernicită, viața păcatului, este ofilirea dureroasă și tristă a duhului? Vreți să ieșiți din monotonie unei astfel de vieți? Vreți să fiți vii și nu cadavre care se agită zadarnic? Răstigniți poftele cărnii și amăgirea lumii și ancorați-vă viața sub zările de har ale iubirii, ale iubirii pure, depline, totale în Iisus Hristos. „Căci pofta cărnii este moarte, pe când cugetul duhului este viață și pace“. Și „dacă viețuiți potrivit trupului, veți muri, iar dacă ucideți cu duhul faptele trupului, veți fi vii“ (Rom. VIII 6, 13).

Iată adevărata bucurie a învierii, care nedespărțită de răstignirea și moartea neîntreruptă față de cele ale lumii, este permanența sublimă a vieții în Hristos în Hristos - biruitorul morții și începătura vieții cei nestricăcioase. Ea a fost propovedania Apostolilor, podoaba martirilor, lumina sfinților, mărirea arhierilor, lauda credincioșilor. Ea este sălășluirea vieții veșnice în nimienicia clipei, ridicând clipa spre luminile veșniciei. Din ea țâșnesc izvoarele entuziasmului martiric; prin ea prisosește bucuria într'u neazuri, se aprinde râvna într'u primăjdii, se întreține flacăra apostolatului nestinsă.

Hristos a înviat! Da: Hristos este viu în sufletul nostru; El trebuie să fie viu în sufletele tuturor. Căci el n'a înviat singur, ci a înviat ca și noi să fim vii într'u învierea Lui. Ferice de cel ce simte zi de zi, clipă de clipă, cum viața lui înviază împreună cu Hristos și se înalță din băltoacele pământului spre luminile de har ale veciei: Bucuria aceasta nu se va lua dela el niciodată!... Ea e unicul sens al vieții omenești atât în veac, cât și dincolo de veac, peste veșnicie.

Diacon Nicolae Mladin

Inviere și Ortodoxie

Invierea Domnului din morți se încadrează în chip firesc în opera de mântuire a lumii ca o pecete de lumină dumnezeiască așezată pe creațiune.

Cunoaștem raportul biblic despre înviere. Mironosițele femeii împreună cu câțiva apostoli (Petru și Ioan) au văzut mormântul gol auzind și glasul ingerului „nu este aici ci s'a sculat... duceți-Vă și spuneți ucenicilor și tuturor“ (Mat. 28). Apoi Mântuitorul însuși s'a arătat în chip preamărit Mariei Magdalena și celorlalte, în grădină, poruncindu-le să-i vestească pe toți despre învierea Sa: „dați de veste fraților mei“ (Ioan 20). Aceste femei, împreună cu ucenicii cari L au văzut, au vestit tuturor învierea. Toma Geamănul este luat în chip greșit președinte al detractorilor învierii. Căci prin negația ce o face, aduce una dintre marile dovezi asupra realității învierii. Tăgăduitorii învierii trebuie să priceapă adâncul înțeles al cuvintelor Domnului. „Pentru că m'ai văzut, Tomo, ai crezut. Fericii cei ce n'au văzut și au crezut“.

Invierea Mântuitorului este încadrată în istoricitatea persoanei lui Hristos, dar totuși nu este un eveniment propriu zis istoric, deoarece el nu este produsul unor

forțe naturale. Invierea așa cum s'a produs ea în timp, este mai presus de timp, adecă nu este o întâmplare istorică de rând, care s'ar înșira ca mărgelile la rând cu celelalte întâmplări de pe vremea aceea. Ea este o întâmplare din lumea noumenală, dumnezească, adecă din lumea din care își primește orice fenomen conturul lămurit, rațiunea de-a fi; din lumea ce nu se poate cuprinde cu mintea și unde — sub lumina harului — nu mai încapă daltonism spiritual.

Invierea este deci un fapt real „căci dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este propovăduirea noastră“, spune marele Pavel. Invierea Domnului a trecut an de an, veac de veac, marele examen cernut de pozitiviști prin sita tuturor îndoielilor. Îndoielnicii se așează singuri în afara oamenilor de știință și se aseamănă cu omida care crede că atât e de mare lumea cât este frunza pe care stă.

Nu vom dovedi aici realitatea învierii. Noi socotim încheiat procesul deslăntuit de orbirea necredincioșilor împotriva acestui adevăr.

Ceeace ne preocupă aici, de data aceasta, este arătarea în linii largi, a modului cum ortodoxia este interpenetrată de înviere.

Ortodoxia este prezența lui Hristos și a luminii lui între oameni. Mântuitorul este „Calea, Adevărul și Viața“, este Cuvântul lui Dumnezeu care „s'a sălășluit între noi plin de har și de adevăr“. Ortodoxia este și ea adevărul, căci Evanghelia ei este neschimbată. Ortodoxia este calea, căci prin ea ajungi la Hristos. Ortodoxia este viața, pentru că în ea găsim pe Hristos viu și adevărat. Deci ortodoxia este însuși Hristos dinamizat între oameni. „Nu există ortodoxie fără Hristos, fără îndreptarea spre Hristos și fără primirea lui Hristos. Nu există ortodoxie fără privire la jertfa și învierea lui Hristos“.

Dar în lume este prezent Hristos cel înviat. Puterea învierii Lui este cea care se revărsă în suflete, constituind Biserica viața ortodoxiei. Ortodoxia este credința cea dreaptă care a propovăduit din negură de vreme pe Hristos și învierea Lui. „Femeile au alergat la mormânt și au văzut golgiurile singure zăcând“ și au plecat vestind tuturor pe Hristos cel înviat, până și Samaritanca. Ceeace însemnează că ortodoxia nu se poate concepe decât dinamic. Ortodoxia este însăși vestea și realitatea învierii dinamizată între oameni. Să o simți, să o trăiești, să-i vezi efectele mistice cu ochii. Invierea, concepută ca realitate, se perpetuează în lume în și prin ortodoxie, prin dinamismul trăirii mistice, prin alergarea la „mormântul gol“ și a întâlnirii euharistice cu El în grădina purității sufletesti. Ortodoxia se întinde ca un râu alb ce isvorăște din „mormântul gol“ și trece prin catacombele sângelui primelor veacuri până la noi.

Vorbim aici despre ortodoxia cea deodată cu Cuvântul, despre cea cu putere, cu fluid vital ce străbate chiar și confesiunile eterodoxe; căci și confesiunilor aceluia cari în drumul lor s'au depărtat de ortodoxie, le-a mai rămas ceva din pecetea acea sfântă universală imprimată de dreapta credință și astfel participă, fără să vrea, la ortodoxie. Crucea este preluatul învierii, iar învierea este rezultanta crucii. Ceeace însemnează că suferința este arvuna învierii, iar învierea este răsplata suferinții. Ortodoxia neamului nostru a fost și în trecutul nostru istoric și este și azi o cheazășie, că acest neam pricepe slava învierii.

Acest neam ortodox a trăit și crucea și a văzut și învierea de multe ori.

În veacul de acum urcăm din nou dealul Căpăținii istoriei noastre. Dacă nu vom suporta calvarul cu nădejdea învierii neamului, el nu va învia, ca unul care și-a pierdut orientarea în Dumnezeu.

Pr. N. Belea

Organizați Reuniuni de femei

Moarte și Viață

Luminatul Praznic al sf. Paști nu coboară numai cu duhovnicească bucurie a Invierii Domnului, ci și cu imbierea ispititoare a anumitor probleme, care se nasc în legătură cu minunea ce-l prilejuește. De data aceasta încercăm o paralizare a faptului din cuprinsul firii, că *moartea duce la viață*, cu acela din sfera vieții creștine, că *crucea (moartea) duce la înviere*, prin urmare tot la viață.

Din capul lucrului nu trebuie să uităm, că niciodată analogiile nu pot fi duse până la ultima consecvență. Analogia unor taine ale creștinismului cu anumite fapte din natură a orânduit-o Dumnezeu, spre a oferi creștinului un pedestal puternic, de pe care rațiunea — luminată prin credință — să poată pătrunde în adâncurile pline de mister ale doctrinei creștine.

În domeniul vieții naturale, moartea este — cu excepția morții omului — un fenomen firesc; aici, elementul principal este specia, nu individul și prin ea se perpetuează viața. Plantelor și animalelor lipsindu-le principiul rațional, ele nici nu pot fi sau deveni nemuritoare; rostul vieții lor nedepășind limitele imanentei, Dumnezeu nici nu le-a voit altfel decât muritoare. Dacă mai considerăm și faptul că prin moarte nu numai se continuă dezvoltarea vieții, dar se promovează și menține varietatea vieții, ferindu-o de uniformitate și monotonie, — atunci ne dăm ușor seama de rostul morții în mâna prea înțeleaptă a lui Dumnezeu. Poate, cineva — citind aceste rânduri — este ispitit a se întreba: Ar fi murit plantele și animalele și dacă n'ar fi intervenit păcatul strămoșesc? Ce deosebire ar fi fost între moartea dinaintea de păcat și cea de după păcat? Deși-i o întrebare cam ispititoare, totuși răspundem că moartea ar fi avut loc și în acest caz, dar ar fi fost mai ușoară, ca o trecere într'un somn adânc; după păcat, însă, este mai grea, fiind împreună cu chinuri.

După concluziunile și afirmațiunile celor mai competenți reprezentanți a științelor naturale, *moartea este un fenomen natural și necesar în menținerea și dezvoltarea vieții pământene*. Între viață și moarte nu există nici un antagonism, ele nefiind decât două aspecte pe care le prezintă materia cosmică în dezvoltarea sa.

Viața și moartea nu sunt altceva decât două forme ale dezvoltării materiei. Viața: materie organizată, cu un echilibru determinat sub lucrarea și călăuzirea unei forțe vitale; moartea: materie neorganizată, lipsită de principiul vital și stăpânită numai de forțele fizico-chimice.

Dumnezeu clădește viața cu ajutorul materiei inerte. Fără fenomenul morții, materialul de construcție al vieții s'ar epuiza și viața n'ar mai fi posibilă; așa încât putem afirma — ca lege universal valabilă — că *moartea este concluzia necesară vieții*.

Forma vieții organizate este efemeră. Numai energia — în virtutea legii conservării energiei (A. Mayer) și a conservării materiei (Lavoisier) — este indestructibilă.

Elementele constitutive ale materiei vii sunt identice — din punct de vedere chimic — cu cele externe; numai aranjarea lor se găsește într-o formă specifică vieții. Proteinele, grăsimile și hidrații de carbon nu se găsesc în materia moartă. *Ele sunt specifice și caracteristice vieții*. Pentru că aceste materii să fie desaggregate în forma elementară, este nevoie de munca bacteriilor. Fără fermitii bacterieni, substanțele organice n'ar putea fi descompuse și astfel componenții minerali n'ar putea fi redați ciclului general al materiei și puși la dispoziția generațiilor viitoare; în consecință, viața n'ar mai putea exista pe pământ. Numai mulțumită ace-

stor bacterii, firul vieții se deapănă neîntrerupt. Iată, deci, cum *moartea*, care pare a fi încetare a vieții, — *duce tot la viață*. Oricât de paradoxală ni s'ar părea această afirmație, ea exprimă o realitate concretă și dovedește nemărginita putere și înțelepciune a lui Dumnezeu. Transformările materiei nu s' decît moartea unor stări anterioare și nașterea unor stări noi. Dacă n'ar fi aceste transformări, atunci materia ar zjunge într-o stare statică. *Viața se menține prin moarte. Dinamismul energiei este posibil numai cu ajutorul transformărilor și al morții. Deaceia moartea este unul din factorii cei mai importanți ai vieții și ai evoluției*.

Tot așa este și în sfera vieții creștine: *Moartea fizică a omului duce la viața veșnică, iar răstignirea la înviere*.

Nu vrem să zicem, cu aceasta, că moartea omului este un fenomen natural. Evident, moartea umană este plata (pedeapsa) păcatului; ea este urmare firească a neascultării din raiu, care — smulgând pe om dela izvorul vieții (Dumnezeu) — l-a dat desagregării și morții, căci depărtarea de Dumnezeu însemnează pășirea spre neexistență. Dumnezeu ne-a creiat, aducându-ne din neexistență la existență; depărtarea de El însemnează revenirea la starea de neexistență, intrarea în neant. Călcarea porucii, păcatul (răul moral) a produs moartea (răul fizic). Dar, tocmai în aceasta constă atotputernicia și înțelepciunea lui Dumnezeu, că *în mâna Sa răul (în cazul acesta moartea) devine un instrument spre bine*, pedeapsa se transformă în mijloc pedagogic care duce la viața veșnică. Ceea ce era în sine pedeapsă, Dumnezeu a ridicat-o la mare însemnătate: urmarea crudă a păcatului (suferința și moartea) a devenit mijloc de mântuire și înălțare.

După cum în domeniul vieții naturale nu există viață fără moarte, tot așa și *creștinul n'ajunge la viața veșnică decât prin moarte*. Calea aceasta a parcurs-o însuși Domnul Iisus Hristos, care a ajuns la înviere prin crucă și mormânt. Prin moarte, El ne-a dus la înviere.

Cine coboară în întunecimea rece a mormântului, progresează spre înviere, spre zările senine ale fericirii veșnice: „Iar când Hristos... se va arăta, atunci și voi, împreună cu El, vă veți arăta într'u mărire” (Colos. III, 4). Cimitire însemnează, etimologic, locuri de dormit, căci la creștini moartea-i numai un somn vremelnic până la înviere. Prin moarte ieșim din provizoratul pământesc; stavila morții nefundate și grozave cere — prin contrast — nemurirea, la care ajungem prin moarte, o trecere spre primăvara veșnică de dincolo de mormânt. Bucuria Invierii covârșește doliul morții: „Acesta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa”; căci moartea fizică — privită din perspectiva eshatologică — nu este prilej de îndurerare, ci o *punte de trecere spre veșnicie*, după care creștinul ortodox tânjește atât de mult.

Și mai mult: După cum în natură moartea este un element de evoluție a vieții, tot așa în sfera vieții creștine *crucea (abnegație, luptă, jertfă, suferință, moarte) este un factor de evoluție a vieții morale*. Adevărul acesta îl exprimă — cel puțin indirect — Biserica ortodoxă, când cântă la sf. Paști: „Crucii Tale celei Făcătoare de viață, nefcetat închinându-ne Iisuse Hristoase...”. Ca și'n natură, viața cea întru Hristos se câștigă și menține prin luptă și suferință. Împărăția cerurilor se câștigă prin eforturi de voință, prin strădăvie titanică: dramul care duce la ea e spinos, e drum de munte cu urcușuri grele: „Împărăția lui Dumnezeu se ia cu forța și cei puternici o cuceresc” (Mat. XI, 12). În acest eroism și încordare mo-

rală, *crucea este factor principal. Crucea și învierea sunt un întreg indestructibil: nici cruce fără înviere, dar nici înviere fără cruce!*

Pentru a învia cu Domnul Hristos, trebuie să suferim ca El, să-i purtăm și noi crucea, cum i-a purtat-o Simon Cireneanul pe drumul Golgotei. După cum din mormântul Mântuitorului a răsărit lumii lumina, precum și izvorul vieții și al mântuirii, tot așa și *din suferință rezultă purificarea și înălțarea*. Suferințele sunt un foc curățitor, în care sufletul se curăță de tot răul și se oțelește în lupta cu ispitele.

Iată, de ce bucuria Invierii Domnului trebuie să fie pătrunsă de conștiința vie a eroismului moral și a muceniecilor sfinte, fără de care nu putem trece pe tărâmul vieții veșnice, spre care ni s'a deschis astăzi drum larg.

Prof. Dr. Corneliu Sârbu

Adevărul Invierii Domnului

Sfintele Evanghelii care vorbesc despre Domnul Hristos, ni-l arată blând și plin de iubire, petrecând între oameni, învățând, revărsând în jurul Său minunate binefaceri, în timp ce vrăjmașii îl pândesc, pentru ca în cele din urmă să-l ducă la chinuri și la moarte. Până aici s'ar putea spune că este aceeași tragică soartă pe care o au de obicei toți mărturisitorii de adevăruri în luptă cu ignoranța și patimile oamenilor. Ei cad de obicei răpuși de loviturile oamenilor confimporani. Dar mormântul, celce a dat uitării pe toți înțelepții veacurilor, pe Hristos nu l-a putut cuprinde: învierea este semnul, neîndoelnic al Dumnezeirii Lui. În zadar Arhieriei și bătrânii Iudeilor cumpără cu bani pe străjeri, ca să spună că ucenicii L-ar fi furat pe când ei dormeau. Adevărul biruie. Biruie nu numai pentru că a fost stropit cu jertfa sângelui, dar și pentru că Dumnezeu însuși era celce mărturisitor prin propovedania apostolilor, lumina învierii. Hristos a înviat: au vestit femeile mironosițe. Și vestea aceasta a răsunat peste veacuri umplând lumea de bucurie biruinții, a biruinții împotriva morții, bucuria învierii noastre în Iisus Hristos. Aceste cuvinte cuprind un mare și dumnezeesc adevăr, și bucuria noastră pornește din conștiința fericitelor urmări pe cari Învierea Domnului, le are pentru viața noastră.

Învierea Domnului este în adevăr un fapt istoric, pentru că s'a petrecut în cuprinsul vieții omenești. El însă trece dincolo de marginile istoriei, întrucât este un act al Dumnezeirii. Nu este un fapt al trecutului, ci are o continuă actualitate. Cum trebuie să fie acest fapt înaintea lui Dumnezeu, dacă „pentru El o mie de ani este ca o zi”, precum zice Psalmistul? La Dumnezeu nu este nici trecut, nici viitor, ci un veșnic prezent. Deci și Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, deși trupește s'a făcut în timp, dar ca act din partea lui Dumnezeu, aparține veșnic prezentului. De aici și efectul sfințitor al sărbătorilor și practicilor Bisericii. Slujba Invierii Domnului nu este numai o simbolizare a faptului petrecut a 3-a zi dela îngroparea Domnului, ci este o actualizare a aceluiaș fapt și care aduce credincioșilor aceeași bucurie pe care au resimțit-o femeile de miruri purtătoare și sfinții Apostoli. Pomenirea Invierii Domnului care se face în fiecare Duminică și într'un chip deosebit de solemn, nu este însoțită de Sfânta Taină a Euharistiei, prin care intrăm, deși în chip nevăzut, în reală împărțășire cu Domnul Iisus Hristos? Deci, dacă ne dăm seama că în mijlocul nostru și în lăuntrul nostru stă cel ce a zis: „Luați mâncăți, acesta este trupul meu, carele se frânge pentru voi” și „beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu, al legii celei nouă care se varsă pentru voi și pentru mulți spre iertarea păcatelor”, atunci înțelegem că salutarea cu care ne întâmpinăm în aceste zile, nu trebuie să fie numai o simplă și tradițională formulă de bună-cuviință socială, ci afirmarea cu toată credința a unui adevăr fundamental pentru mântuirea noastră, exprimat prin cuvintele:

Adevărat c'a înviat!

Diacon Simion Macarie

Toate se bucură de Înviere

Cel dintâi cuvânt al Domnului, după mărta Sa înviere, a fost: «bucurați-vă». Cu acest cuvânt au fost întâmpinate purtătoarele de mir care au alergat la mormânt disdedimineață ca să ungă prea curatul Său trup cu mireme. Acest cuvânt a înlăturat frica din sufletele apostolilor și li-a dat curaj să-L vestească.

Bucuria și pacea sunt darurile Invierii și de acestea se împărțășesc toți ceice iubesc pe Domnul și sufăr pentru El. Mironosițele fecioare au fost cele dintâi părtașe la suferința dar și la bucuria Domnului. Apostolii n'au urmat cu multă tărie pe Celce avea să urce pe cruce pe dealul Căpăținei... N'au fost în stare cu mintea lor omenească să pătrundă taina crucii. Abia după înviere, văzând pe Domnul preamărit, au luat crucea, urmând până la moarte pe învătătorul. Atunci au propoveduit cu toată taina adevărul biruinții prin cruce: «Unde-ți este moarte boldul tău, unde-ți este biruința iadule? Căci într'u învierea lui Hristos s'au stricat legăturile morții și viața nouă a răsărit lumii.

Bucură-te Fecioară Prea Curată că Fiul Tău a înviat a treia zi din groapă.

Bucurați-vă mironosițe că în sufletul vostru a răsărit întâia dată lumina învierii...

Bucurați-vă Apostoli și împreună cu voi să se bucure toți propoveditorii cuvântului, că prin învierea lui Hristos ați primit darul de a vesti cuvântul Evangheliei.

Bucură-te soare care ți-ai ascuns razele când ai văzut pe Hristos pe Cruce, că astăzi Soarele dreptății a răsărit din mormânt.

Bucură-te făptură care ai suferit alături de Domnul, că de acum nu mai ești sub blestem ci în binecuvântare. Acum toate s'au umplut de lumină și cerul și pământul.

Bucură-te suflete al meu că Hristos cu moartea pe moarte a călcat ca să-ți dăruiască viața veșnică. Împreună cu Hristos să înviezi, ca să nu mai slujești păcatului, ci să trăiești în har și binecuvântări nefârșite. Împodobește-te cu florile faptelor bune, ca să fii următorul mironosițelor care au găsit mireme pentru cinstitul trup al Domnului. Aleargă și tu la mormântul Domnului ca să-ți dai seama de prețul răscumpărării tale. Acolo vei înțelege că trebuie să mori și tu pentru păcat, ca să înviezi împreună cu Hristos. Fii propoveditorul învierii Domnului și nu te va birui nicio vrăjmașie a lumii acesteia.

Nu uita că drumul spre mormântul izvorător de viață trece peste Golgota răstignirii și pe acest drum au mers așa de puțini. Pe Muntele Taborului s'au învrednicit să urce trei apostoli, dar pe muntele suferințelor numai unul. Acesta a fost apostolul iubirii, a cărui suflet era aprins pentru Domnul. El și Precurata au fost martorii nedespărțiți ai patimilor Domnului. Deaceia s'au învrednicit să vadă cei dintâi pe Domnul după înviere. Mulți ne veselim cu Domnul în luminata zi a învierii, dar câți l-au urmat în ziua răstignirii? Câți înțelegem să ridicăm crucea suferințelor pentru a urma lui Hristos, bineștiind că după mormânt urmează învierea? Ne împărțășim de bucuria învierii pe măsură ce ne-am făcut părtași la crucea Domnului. Simțim binefacerile învierii dacă ne-am îngropat patimile noastre în mormântul uitării, ca să nu mai viem lor, ci lui Hristos.

«Ieri cu tine Hristoase m'am răstignit, astăzi înviez împreună cu tine». Acesta este strigătul de bucurie al sufletului care a urmat lui Hristos cu credință. El exprimă tovarășia nedespărțită cu Hristos. În această tovarășie avem parte de mormânt dar și de înviere. De întristare, dar și de bucurie nefârșită. Mai bine este să stai trei zile în mormânt (să suferi în viața aceasta care e scurtă) și să te bucuri de pacea veșnică

Probleme-Recensii-Comentarii

Inviere. (=) Primăvara, cu gingașe floricele și sfios ciripit de pe ramuri înmugurite, ne cheamă la nouă viață.

Sfânta noastră biserică, astăzi și în fiecare an, ne întărește sufletele vestind:

E marea zi a Invierii... să ne luminăm și să zicem „fraților” și celor ce ne urâsc pe noi, și unii pe alții să ne îmbrățișăm...

Cu gândul la lumină și la dragoste frățească, să ne îndreptăm, pe o clipă, gândul la ceea ce este, și trebuie să ne fie, în deosebi scump și prețios: la felul îndrumării tinereții noastre în direcția ideilor de buni creștini și români.

Nu se poate tăgădui că o civilizație, demonstrativ materialistă ca cea din epoca automobilului și a matchurilor de sport, a deschis avântului tineresc calea care îl abate din tradițiile bune ale trecutului.

În lărmuitoarea năvală, pe această cale, tinera generație s'a bucurat, cu voie și fără voie, de aprobarea și de sprijinul, când pe față, când străvestit, al elementului iudovesc, cu toate însușirile sale de popor profitor și înăbușitor al năzuințelor spre ideal și spre desăvârșire.

Urmările mentalității curente s'au constatat în numeroase cazuri, așternute în paginile publicațiilor periodice din întinsul țării, și au culminat în triste evenimente petrecute la începutul anului, — înfăptuiri umiloare urmate de cercetări și de arestarea persoanelor, care fuseseră socotite vrednice de încredere și deplin cinstite, dar care acum nu sânt în stare a-și justifica „operațiile” bănești săvârșite în avutul public, — sumele după toate semnele, s'au strecurat, întâmplător, în buzunarul particular al răătăcitului.

Și de ce așa?

Fiindcă lumina minții i-a fost prea săracă în fața egoismului prea bogat, ear dragostea, de țară și de cetățenii ei păgubiți, cu mult prea subredă ca să-i fie obstacol și să-l ferească de a-și murdări sufletul cu josnicia patimilor...

Și totuși... Sentimentul dragostei și al solidarității, între fiii neamului, ar răsări ușor și ar prinde tari rădăcini, când cel ispitit s'ar împărtăși la vreme de lumina ce stăruiește din cercetarea conștiinței, ca și din duhul meditației creștine, de care s'a înstrăinat.

Celce n'a primit, sau nu e dispus să primească, acest mod de judecare, n'are decât să încasseze răsplata meritată a faptei sale; ear celce nu se mai simte acasă alături de asemenea tovarăș de luptă, n'are decât să cugete serios la primenire morală și la solidaritate, înlocuitoare a destrămării între ceice mâne vor primi răspunderea pentru bunul mers al obștei.

Sânt Paștile!

Să ne luminăm și, ca frați, unii pe alții să ne îmbrățișăm!

și de desfătarea raiului, decât să te lași amăgit de cele trecătoare care te lipsesc de fericirea nepieritoare. După aceasta tânjim toată ziua și suntem gata a urma pe Hristos până la moarte, fiind încredințați că mormântul este dătător de viață, bucurie și pace. Pacea este pâinea cea de toate zilele a sufletului înviat întru Hristos. Dar adevărata pace care a venit prin învierea lui Hristos, se sălășluiește în suflet după ce am biruit toate patimile din noi.

Au căzut prăbușiți la pământ paznicii mormântului, văzând pe Domnul învial. Tot astfel pier, precum piere fumul dela fața focului, și patimile din noi, văzând pe Hristos în suflet. Să inviem și noi împreună cu Hristos, lăsând să pătrundă în suflet toată bogăția de lumină a Lui, ca și nouă să ne spună Domnul: bucurați-vă...

Preot D. Popescu

Cinstirea Maicii Domnului. — Feocioara Maria, dulcea Maică a lui Iisus Hristos, este deschizătoarea ușilor raiului. Ea povățuiește pe cei ce sânt întru întunec. Cel care iubeste cu credință adevărată pe Iisus Domnul, trebuie să cinstească, mai presus de orice, pe Acea care ne ridică din robia fărădelegilor.

Iisus, în ceasul durerii, — când era ținut pe crucea Golgotei și Maria sfâșiată de durere vărsa lacrimi la picioarele Crucii, ear alături, stătea frânt ucenicul cel drag, Ioan, — zise: „Femeie, eată fiul tău”, apoi către ucenic: „Eată, mama ta” (Ioan 19, 26 — 27).

Aceste cuvinte sânt spuse fiecărui creștin.

Viața Sfintei Feocioare, a fost „miresma mirosului celui bun al lui Hristos”. „Este mai cinstită decât cheruvimii și mai mărită, fără de asemănare, decât serafimii”, Maică prin care se ridică biruințele și cad vrăjmașii.

Ajută-ne Sfânta Feocioară, și ne îmbracă cu mărirea cerească. Privește-ne din înaltul tronului, și stropeste cu tămăle rugăciunea robilor tăi greu loviți. Luminează gândul celor credincioși, și fă să răsară iarăși bucuria, căci Tu ne ești steaua ocrotitoare! — Pr. Miron Maier-Brăteț.

Conferințe în protopopiatul Jiu.

— Preoțimea ortodoxă a protopopiatului Jiu sa întrunit în conferință la 17 Martie a. c., în care Pr. Ion Popița-Aninoasa a făcut o dare de seamă asupra lucrării „Mie a vieții Hristos”, stărind asupra spiritului și necesităților care au determinat pe I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului să dea la lumină această prețioasă carte.

Pr. Teofil Ioanovici-Livezeni a vorbit despre unele probleme liturgice, cu expuneri dobândite într-o lungă experiență, și ascultate cu folos în deosebi de preoții mai tineri.

Păr. protopop Ion Duma mulțamește la sfârșit autorilor pentru îngrijitele lucrări citite în conferința aceasta.

Altă conferință s'a ținut în 23 Martie, în parohia Petrila Regele Ferdinand I, în care Pr. Traian Moșic din Petroșani face apel călduros la toți românii să trăească în deplină solidaritate în toată vremea; numai prin țara dragostei nemăsurate și prin solidaritate în sacrificiu vom izbui să biruim greutățile ce ni se pun în cale. În numele credincioșilor mulțamește conferințiarului Pr. paroh local Petre Fanu.

La 26 Martie a. c., preoții Zoican, Drăgan, Fanu, Moșic și Jura au săvârșit o sfântă liturghie, în parohia Petrila-Brad, în ființa de față a unei mari mulțimi de ascultători. Aici a vorbit poporului Pr. M. Păun Jura despre chemarea și datoria creștinismului de acum și de totdeauna, care prin credință și întoarcere la Dumnezeu va înfrânge toate puterile satanice.

Anunț important

P. C. Protopopi și preoți cari au în biblioteca personală sau parohială broșura **Chestiunea bisericească din România și autonomia bisericii noastre** de Prof. Dr. NICOLAE BĂLAN, apărută în 1910 (ca extras din „Telegraful Român” 1910 nr. 12-16), sunt stăruiți rugați să o trimită la adresa Consiliului nostru arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, arătând ce pretind în schimbul cedării ei Bibliotecii noastre mitropolitane.

Intre teatrul religios și trupa lui Tănase. Acum doi ani, sub ministeriatul Prea Sfințitului Episcop Nicolae Colan al Clujului, departamentul Cultelor și Artelor a înlesnit înființarea unui Teatru religios, în fruntea comitetului de conducere al căruia se află actualul mitropolit al Moldovei și Sucevei, I. P. Sf. Irineu Mihălcescu. O trupă de artiști entuziași și bine intenționați, cari pricep ceva din funcțiunea educativă — esențială — a scenei, în frunte cu dl I. Frumușani, a cutreerat Țara întreagă, de repetate ori, cu un repertoriu ireproșabil atât din punct de vedere moral și educativ, cât și artistic. A poposit, bine-nțeles, și'n orașul nostru. Și a jucat frumos, înălțător, în fața unei săli... aproape goale. N'au disperat însă. Curajoșii artiști își dădeau seama că va trebui să treacă timp până când vor fi biruite succesele debordante ale teatrului ușuratic.

A trecut și Tănase pe la noi. Lumea zisă „bună” a alergat ca la urs, să-i aplaude șlagărele decolate.

Ultima dată, fostul învățător moldovean celebrat astăzi în saloanele pretențioase ca „intemeietorul spectacolului revuistic la români”, ne-a cercetat în sfântul și marele post al Paștilor. Considerentul acesta n'a împiedecat vechea și credincioasa clientelă să se afle și de astă dată „în păr” la spectacol. Tănase, care nu distrează niciodată și pe nimeni „cu reducere” — vedeți prețurile fabuloase de pe afișe — a cules o „recetă” grasă: 280.000 încasări.

Ne batem în piept, ori de câte ori avem prilej, că suntem îndurerăți peste măsură de cele întâmplate cu noi în vremea din urmă și că durerea Țării care plânge, ne-a făcut mai serioși.

Nu! Lumea zisă „bună” minte! Nu se duce la Tănase „ca să mai uite”. Nu! Ea a rămas în apele ei leneșe și turburi. Pântecelul este Dumnezeu ei, cum zice Scriptura.

Pentru primii creștini, teatrele păgâne erau „școli ale pierditei” (Tertullian). Luptau în potriva lor cu cea mai eficace armă: abținerea de la spectacol, din care atâtea canoane sinodale au făcut poruncă.

Câți creștini știu că trebuie „să se scoale (și să plece) când vor intra jocurile întocmite spre decepțiune” (Canonul 24 al Sinodului VI ecumenic) ...și „să lapede săltările mirenilor cele în arătarea publicului”? (Can. 62 al aceluiaș).

...Și câți, din cei ce știu, se conformează?

Nr. 240/1941

(22) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Zdrapți, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela stat.
2. Stola reglementară.
3. Casă parohială.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare, se vor trimite Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, care va întregi parohia prin numire.

Sibiu, din ședința bisericească, ținută la 1 Aprilie 1941.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ministerul educației naț., cultelor și artelor

Cons. parohial al bisericii Sf. Nicolae-Brașov

Licitație publică

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de **Sâmbătă 3 Mai a. c.**, ora 11 a. m., în biroul Consiliului parohial al bisericii Sf. Nicolae din Brașov, situat în Piața Unirii Nr. 1, se vinde la licitație publică, cu oferte închise, în conformitate cu art. 88-110, întreg materialul lemnos, ce va rezulta din exploatarea pădurii din muntele Sf. Ilie, județul Prahova, proprietatea bisericii.

Caietul de sarcini, precum și alte relațiuni, se pot vedea și lua la biroul susnumit, în fiecare zi de lucru, între ora 10-12.

(24) 2-3

INFORMAȚIUNI

La sărbătoarea sărbătorilor creștinești de astăzi trimitem tuturor iubitorilor noștri frați, din țară și de peste hotare, salutul transmis din străbuni: **HRISTOS A 'NVIAT!**

Liste grăitoare. În ziarul *România Nouă* din Sibiu a publicat dl Onisifor Borcea o serie de nume de preoți din județele Satu-Mare și Năsăud, cari au fost arestați, bățuiți și hărțuiți dela un comandament la altul timp de săptămâni întregi, fără a li se putea dovedi învinuirea de înaltă trădare. Cele publicate de dl Borcea, în aceste serii de nume, aruncă lumină și asupra situației celorlalți preoți din județele pe care nu le-a putut cerceta. În județul Satu-Mare sânt arătați cu numele 14 preoți maltratați și hărțuiți, ear în județul Năsăud 13 preoți.

Liceul grănițeresc năsăudean.

Fostul director al liceului „G. Coșbuc” din Năsăud, dl *Vasile Bichigeanu*, înfățișează, într'un documentat articol apărut de curând în „Ardealul”, *tragedia școlii românești, întemeiate de falcicii grănițeri năsăudei*, în 1863, sub numele de „Gimnaziul superior fundațional”, cercetat, timp de peste trei sferturi de veac, de câteva generații de români ardeleni, bănățeni bucovineni, — e școala aceea unde învățaseră carte: întâiul patriarh al României, înaltul chiriarh ortodox al Ardealului actual, marele poet Coșbuc și numeroase alte persoane marcante ale țării. Sub cuvânt că acest liceu era statificat, (pe franțuzește „etatizat”), și sub stăpânirea românilor, — astăzi guvernul maghiar îl decretează liceu de stat maghiar, ear profesorii români sânt parte expulsați, parte refugiați. — Celce veghează la echilibrul acestei lumi și pedepsește pe cei îngâmfaiți și asupritori, va face dreptate celor cumplit nedreptățiți. Numai să fim destoinici, — termină dl Bichigeanu, — să prindem momentul potrivit.

STIRI LOCALE

Reuniunea de muzică „Gh. Dima” din Sibiu comunică: 1. Repetiții, pentru viitorul concert, vor fi luate Luni, în 28 April 1941 și se vor ține în fiecare Luni și Joi, între ora 6 $\frac{1}{2}$ și 8 seara, în sala Primăriei municipiului, sub conducerea maestrului prof. P. Gherman. — 2. Comitetul Reuniunii invită pe toți bunii români din localitate să sprijinească Reuniunea, înscriindu-se ca membri și participând în număr cât mai mare la repetiții. — 3. Viitorul concert al Reuniunii se va ține în cursul lunii Mai a. c.

La fondul Nicolae Cristea, pentru monumentele bărbajilor binemeritați ai „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu, au binevoit a dăruii Dr. George Măcelariu, avocat 300 Lei, rescumpărarea felicitărilor de ziua numelui. — Pentru priinos mulțumește: **Comitetul**

Poșta redacției

Unei scrisori anonime. O necunoscută — cu sufletul indolent de înfiorările tainice ale rugăciunii făcute întru frângere de inimă și de aspre ajunări, dar și cu ochii pururea înlăcrimați de nedreapta sfășiere a hotarelor României Mari, — face autorităților noastre bisericești propunerea de-a îndemna pe credincioși ca din prilejul cuminicărilor de sf. Paști „să ofere” sf. împărtășanie pentru întoarcerea la Patria Mamă a Ardealului răpiti.

Respectuoși față de această curată dorință, ne luăm voie să-i aducem la cunoștință, pe această cale, că Biserica ortodoxă nu incuviințează acte de devoțiune de felul celor practicate de alte culte. Postul aspru, rugăciunea îndurerată, spovedirea și cuminicarea ajung pentru purificarea obștească pe care o cere dansa. Să le îndeplinim însă din toată inima și cu hotărârea neclintită de-a fi în toate zilele vieții noastre așa cum Dumnezeu ne vrea. „Pre noi înșine și toată viața noastră lui Hristos să o dăm”. El are lipsă de noi, de întreaga noastră ființă. Scumpul lui Trup și Sânge nu ni se ofere ca să i le inapoitem Lui, în semn de osebilită venerație, ci ca primindu-le cu vrednicie să ne curățim de toată întinăciunea, să fim vrednici a ne numi fiii lui Dumnezeu.

Roagă-te, iubită fiică, roagă-te cu toată osărdia. Fii sigură că milioane de suflete fac la fel. Și că dreptatea lui Dumnezeu nu va înfrânza să se arale nouă.

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Ediția și tiparul Tipografiei Arhiepiscopale